

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 79/03-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. apríla 2003 predbežne prerokoval sťažnosť obchodných spoločností 1. IVAX Pharmaceuticals, s. r. o., Opava - Komárov, Česká republika, a 2. Kofola, a. s., Krnov, Česká republika, zastúpených advokátom JUDr. E. Z., Advokátska, patentová a známková kancelária, B. B., vo veci porušenia práva ich právneho predchodcu podľa čl. 2 ods. 2, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 SŽ 103/02 z 29. októbra 2002 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodných spoločností IVAX Pharmaceuticals, s. r. o., a Kofola, a. s., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. marca 2003 doručená sťažnosť obchodných spoločností 1. IVAX Pharmaceuticals, s. r. o., Opava -

Komárov, Česká republika, a 2. Kofola, a. s., Krnov, Česká republika (ďalej len „sťažovateľky“), zastúpených advokátom JUDr. E. Z., Advokátska, patentová a známková kancelária, B. B., ktorou namietali porušenie práva právneho predchodcu sťažovateľiek na rovné zaobchádzanie podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na verejné prerokovanie veci v jeho prítomnosti a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, práva, ktoré zodpovedá ústavnej povinnosti štátneho orgánu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) procesným postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 SŽ 103/02 z 29. októbra 2002 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Sťažovateľky žiadali napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie.

Sťažovateľky v sťažnosti okrem iného uviedli, že *„Dňa 19. 11. 1999 podala skupina navrhovateľov návrh na výmaz slovnnej ochrannej známky Kofola č. 157039 z registra ochranných známok vedeného ÚPV SR z dôvodu nepoužívania ochrannej známky podľa § 16 ods. 3 zákona č. 55/1997 Z. z. o ochranných známkach. Po niekoľko rokov trvajúcim konaní ÚPV SR svojím rozhodnutím č. k. POZ O-38317/OZ 157039/II/75-2002 zo dňa 31. 5. 2002 konečným rozhodnutím návrh na výmaz ochrannej známky č. 157039 vo vzťahu k položke tovarov a služieb „strojené vody minerálne s vylúčením nápojov vyrobených s použitím kakaa alebo čokolády“, zamietol.*

Proti tomuto právoplatnému rozhodnutiu vydanému v správnom konaní podal žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu v zmysle § 244 a nasledujúcich OSP jeden z pôvodných navrhovateľov výmazu, a to Coffea s. r. o., Trnava dňa 29. 7. 2002. V konaní, ktorého účastníkmi boli žalobca Coffea s. r. o., Trnava a žalovaný ÚPV SR so sídlom v Banskej Bystrici, Najvyšší súd SR rozsudkom zrušil právoplatné rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie žalovaného vydané v prvom stupni, ktorými bol návrh na výmaz ochrannej známky Kofola zamietnutý a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. V odôvodnení rozsudku Najvyšší súd SR vyslovil záväzný právny názor predstavujúci záväzné skutkové hodnotenie (treba zdôrazniť, že názor opačný než ku ktorému dospel ÚPV

SR v oboch inštanciách), a na tom základe Najvyšší súd SR vyslovil ďalší záväzný právny názor, a to, že s ohľadom na skutkový stav zistený Najvyšším súdom SR mal ÚPV SR v prvej inštancii vyhovieť návrhu na výmaz ochrannej známky. Správny orgán pochybil aj v druhostupňovom konaní, pokiaľ rozkladu žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu nevyhovel.

(...)

Sme presvedčení, že procesným postupom Najvyššieho súdu SR, ako aj rozhodnutím samotným boli porušené ústavné práva navrhovateľov i ústavné povinnosti Najvyššieho súdu SR (...)“.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľky považujú právnu úpravu správneho súdnictva podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) za „v rozpore s ústavou“, lebo „trpí systémovou chybou, keď v zásade nepočíta so sporovým konaním pred správnym orgánom, pričom vychádza z mylnej zásady, že v správnom konaní ide zásadne o vzťah štát verzus občan“, že to „platí, napriek podstatným zmenám, tak pre úpravu platnú do 31. 12. 2002, ako aj pre úpravu platnú od 1. 1. 2003“, že „kogentná úprava účasti v plnom rozsahu vylučuje zo súdneho konania o preskúmanie zákonnosti správneho rozhodnutia účastníka (účastníkov) sporového správneho konania, ktorý bol v tomto konaní protistranou žalobcu domáhajúceho sa preskúmania správneho rozhodnutia“, pričom „niet žiadneho primeraného dôvodu na vylúčenie ktoréhokoľvek z účastníkov skúmaného správneho konania“, a že ak najvyšší súd „konal a rozhodoval bez účasti protistrany ako pôvodného účastníka správneho konania“, porušil jeho ústavné právo na rovné zaobchádzanie v zmysle čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy.

Ďalej zo sťažnosti vyplýva, že „Novelou zákona o súdoch a sudcoch č. 185/2002 Z. z. bol zákonom upravený výber sudcu rozhodujúceho v konkrétnej veci náhodným výberom prostredníctvom tzv. elektronickej podateľne s cieľom zamedziť možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí“, že „sudca alebo senát, ktorý odo dňa 1. 6. 2002 nebol určený náhodným výberom prostredníctvom elektronickej podateľne, (...) nespĺňa kritérium zákonného sudcu v zmysle zákona a najmä v zmysle čl. 48 ods. 1 Ústavy SR“ a že týmto

spôsobom „bol určený i senát Najvyššieho súdu SR rozhodujúci vo veci spisová značka 4 SŽ 103/02“.

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že najvyšší súd „vykonal dokazovanie“, z ktorého vyvodil „opačné skutkové hodnotenie než správny orgán a toto hodnotenie označil za záväzný právny názor v rámci odôvodnenia rozsudku“, pričom však nebolo možné „opomenúť osobnú účasť a právo vyjadriť sa druhého účastníka správneho konania bez toho, aby nedošlo k porušeniu jeho ústavného práva v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy“.

Zo sťažnosti napokon vyplýva, že sťažovateľka v druhom rade (Kofola, a. s.) „je súčasným majiteľom ochranných znáмок Kofola vrátane ochrannej známky č. 157039, ako to vyplýva z výpisu z registra ochranných znáмок, ktorý je zároveň účastníkom správneho konania pred Úradom priemyselného vlastníctva (ďalej len „ÚPV SR“) po vrátení veci na ďalšie konanie (...)“, že „v doterajšom správnom konaní majiteľ ochrannej známky (protistrana) nemal možnosť a ani dôvod primerane odôvodňovať nepoužívanie ochrannej známky“, že „ÚPV SR rešpektujúc právny názor Najvyššieho súdu SR rozhodol o výmaze ochrannej známky Kofola rozhodnutím zo dňa 16. 1. 2003 spisová značka 0-38317/02 157039-I/1-2003“ a že najvyšší súd porušil povinnosť vyplývajúcu z čl. 2 ods. 2 ústavy, keď „v rozpore s výslovnou zákonnou úpravou § 16 ods. 4 zákona 55/1997 Z. z. určil ďalší postup a právne záväzným spôsobom prejudikoval rozhodnutie správneho orgánu v ďalšom konaní bez toho, aby bolo zistené splnenie zákonných predpokladov takéhoto postupu“.

Sťažovateľky, ktoré k sťažnosti pripojili príslušné rozhodnutia a iné listinné dôkazy vzťahujúce sa na tvrdené skutočnosti, zároveň žiadali, aby ústavný súd rozhodnutím o dočasnom opatrení odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetnou sťažnosťou sťažovateľky namietali porušenie práva účastníka správneho konania a súdneho konania na rovné zaobchádzanie, na zákonného sudcu, na verejné prerokovanie veci v jeho prítomnosti a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom – inými slovami, sťažovateľky namietali jednotlivé aspekty práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy, konkrétne v čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ústavy, resp. označené aspekty „práva na spravodlivé súdne konanie“ podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom a napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu. Okrem porušenia týchto procesných práv namietali aj porušenie čl. 2 ods. 2 ústavy, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

K porušeniu týchto práv malo dôjsť v súdnom konaní podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku obsahujúcej úpravu o správnom súdnictve, ktorá podľa názoru sťažovateľiek je v rozpore s ústavou, pretože nespĺňa uvedené požiadavky spravodlivého procesu.

Okrem toho k ich porušeniu – k porušeniu označených aspektov práva na spravodlivé súdne konanie - malo dôjsť namietaným postupom a napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým podľa § 250j ods. 2 OSP (v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2002) bolo zrušené správne rozhodnutie (rozhodnutie Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky z 31. mája 2002 č. POZ O-38317/OZ 157039/II/75-2002 v plnom rozsahu a jeho rozhodnutie z 29. júna 2001 č. POZ O-38317/OZ 157039-I/53-2001 v označenej časti) a vec bola tomuto správnomu orgánu vrátená na ďalšie konanie, pretože správny orgán je v ďalšom konaní podľa § 250j ods. 3 OSP viazaný právnym názorom súdu.

Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že tento správny orgán už aj 16. januára 2003 vydal rozhodnutie č. O-38317/OZ 157039-I/1-2003, ktorým v zmysle právneho názoru najvyššieho súdu rozhodol okrem iného tak, že „ochranná známka č. 157039 sa vymazáva z registra ochranných známok“. Z tohto rozhodnutia ďalej vyplýva, že „V zmysle ustanovenia § 42 ods. 1 zákona č. 55/1997 Z. z. o ochranných známkach v znení zákona č. 577/2001 Z. z. možno proti tomuto rozhodnutiu podať rozklad v lehote 30 dní odo dňa jeho doručenia na úrade. Včas podaný rozklad má odkladný účinok“.

Je nepochybné, že majiteľ uvedenej ochrannej známky - sťažovateľka v druhom rade (Kofola, a. s.) je účastníkom tohto správneho konania a že z tohto dôvodu je oprávnený podať proti uvedenému rozhodnutiu Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky zo 16. januára 2003 rozklad. Ústavný súd taktiež nemá žiadnu pochybnosť o tom, že proti rozhodnutiu správneho orgánu o rozklade môže tento účastník – ak s rozhodnutím o rozklade nebude spokojný – podať príslušnú žalobu a na jej základe vyvolať konanie v správnom súdnictve.

Podľa názoru ústavného súdu v takomto konaní, ktoré v dôsledku novej právnej úpravy správneho súdnictva s účinnosťou od 1. januára 2003 je už v zásade dvojstupňové, jeho účastník bude môcť uplatniť všetky námietky, ktoré teraz v konaní pred ústavným súdom uplatnili sťažovateľky, resp. priamo sa domáhať svojich práv na spravodlivé súdne konanie a dosiahnuť zmenu právneho názoru najvyššieho súdu. K tomu ústavný súd poznamenáva, že podľa § 246b ods. 3 OSP (v platnom a účinnom znení) najvyšší súd koná

a rozhoduje o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam krajských súdov a proti rozhodnutiam orgánov verejnej správy v senáte zloženom z predsedu a dvoch sudcov. O opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam najvyššieho súdu koná a rozhoduje iný senát tohto súdu zložený z predsedu a štyroch sudcov.

Ústavný súd už v súvislosti s pôvodnou právnou úpravou správneho súdnictva uviedol, že „je pravda, že správny orgán je pri novom prejednaní viazaný právnym názorom súdu (...), avšak táto viazanosť sama osebe navrhovateľom nebráni, aby v ďalšom konaní proti vyslovenému právnemu názoru krajského súdu neuplatnili tak pred správnym orgánom, ako aj následne pred krajským súdom v rámci nového súdneho preskúmania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu nové skutočnosti vrátane tých námietok, ktoré teraz uplatnili v predmetnej sťažnosti pred ústavným súdom. Krajský súd totiž musí pri výklade a aplikácii dotknutých zákonov rešpektovať požiadavku vyplývajúcu z čl. 152 ods. 4 ústavy (...). Táto povinnosť krajského súdu je dostatočným dôvodom na to, aby ústavný súd nepovažoval namietané rozhodnutie krajského súdu za rozhodnutie, ktorým prípadne došlo k takému porušeniu základných práv a slobôd, proti ktorému navrhovatelia už nemajú dostupný účinný opravný prostriedok alebo ktoré treba považovať za nenapraviteľné v rámci konania pred všeobecným súdom“ (I. ÚS 42/00). Ústavný súd nezistil v obsahu sťažnosti žiadnu skutočnosť alebo dôvod na to, aby sa v danej veci odchyľil od tohto právneho názoru, a to *a fortiori* za platnej právnej úpravy právomoci súdu v správnom súdnictve vrátane prípustných opravných prostriedkov. K tomu treba dodať, že obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva aj ústavný súd overuje, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru (I. ÚS 52/03).

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy totiž vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov

nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02). Predmetná sťažnosť bola podaná predčasne, čo je okolnosť, ktorá vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených základných práv.

Vzhľadom na uvedené neprichádzalo do úvahy požadované odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku. Ostatné návrhy na rozhodnutie (návrh na zrušenie napadnutého rozsudku) uvedené v sťažnosti sú návrhmi vo veciach, na ktorých prerokovanie má ústavný súd právomoc len v rozsahu vymedzenom v cit. čl. 127 ods. 1 ústavy a iba vtedy, ak sťažnosti vyhovie (čl. 127 ods. 2 ústavy). Sťažovateľky predmetnou sťažnosťou žiadnu z týchto podmienok nespĺnili.

Z týchto dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. apríla 2003